

A

2466

I

MAGYAR TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
BIBLIOTHECA ACADEMIAE
SCIENTIARUM HUNGARICAE
BUDAPEST KELETI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA ORIENTALIS
COLL. KAUFMANN, B 16-21.

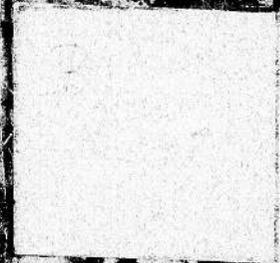
WEISZ Miksa

Néhai dr. Kaufmann Dévid tanár könyvtárának héber
kéziratai és könyvei. Összeáll. és ismerteti --.

Budapest, 1936. Alkalay ny. Pozsony. 199,80 p. 23 cm.

12

אלגב
אגרות רמבם
מעון השואלים
מסכת פורים
ספר חבקבוק
ברכת הדיוט
~~אברהם~~
בדיקות מהר"י
פסע 29

16-21

Serot Ha R.

Serot

Meon Hascha

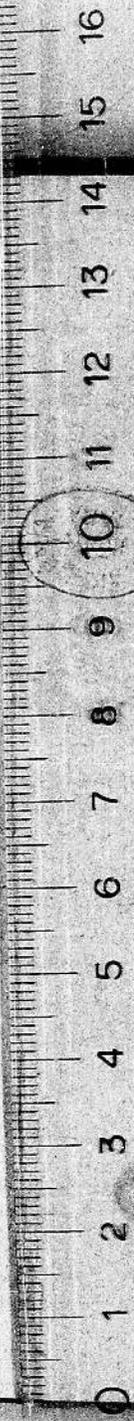
Mess. Purim

Birehat H

Zabok Had.

Bedekot

Hagast

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

FOBY. AR 3.50 Ft.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 16-21.

16-21

Sgrat HaR.
Sgrat "
Meor hascho.
Mess. Purim
Birchat H-
Zalok Had-
Bedelet }
Hagaot }

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 16-21.

אמר בחלוקה
מען השואלים

כחוב הראיתי וצל נעתק
מאליעוד מצלוח בהק יע
ככפר אברהם פתח
צל כבו
חריש

IL TEMPIO
di M. Moise di Riete,
trasportato in vul-
gare Italiano, da
M. Lazaro da
Viterbo .

כדפס במנות זולן די גארם

בוויניציא

3
ALLA VALOROSA
 M. Donna Corcos, Sempre hono-
 randa, e da Figliuola
 diletta.

GENTILISSIMA *Madonna, lasciate le cerimonie da canto, facilmente confesso, che s'io haueffi composta qualche operetta degna di luce, (dopo ch'è usanza vecchia, che l'huomo mandi fuora l'opere sue sotto nome di qualche glorioso personaggio, acciò col suo splendore comparischino piu chiare, e difese da tutti) harei, senza altro pensare, desiderato che sotto la protezione vostra fusse uscita fuora ogni mia cosa, acciò con la chiarezza del nome suo, la facesse risplendere per tutto, acquitandole con la sua luce nome, grandezza, e splendore. Ma non potendo io (come fonte secco) donarle cosa di mio, li darò quel d'altri. Eccoui adunque il Tempio dell' Eccellente M. Mosè di Rietè, per me volgarmente interpretato, più per mio transtullo, che per darlo fuori: ma pregato da certi giouani miei amoreuoli, a darne qualche copia, hò voluto, che principalmente sia di V. S. Essendo verisimili pieni di spirito diuino, conuenienti a voi Donna, ripiena di spirito, vestita d'onestà, ornata di santità, e di deuotione, e religione diuina.*

3 M A I NÈ

2
 אלהי האשה המתוללת תפארת הבנות היה מרת רונה
 תבא בת הנשא והנעלה כמר שלמה
 קורקיש יצו

זיוה והדרה יושבת בירת

אשה
 חיל מיומנא לך ערך ודמיון. כבודה בת מלך
 מירין כנדק אמת כיצחק הטללת המדות
 החשובות אשר אתך. כהירת השכל שלימה בכל מדע מי
 יפגם עד די חשיבות סבולותך לעמי העמים אשר לא שמעו
 מעולם אשה נאה וחסודה נוגעת ואינה נוגעת מתקרבת אל
 תקון הכהנתך היפה בנשים. אשה הפכה עטרת המספחה
 הלא ראשיתך היתה מקור השלימות והחסד משפחות אביך
 ואמך היו לפניו כישראל לתהלה לשם ולתפארת וגם עתה
 המאור הגדול הנשא במהדר אחיך יכו היה לאור עמים ולכס
 להתבוסס על התורה ועל התעודה. תפארת הנשים המהוללות
 אילת אהבים ויעלת חן מי יספר וישי כשיעיתך גדול גבורתך
 רוחך קדיבותך הפגנת חסידותך חשקת זריוותך ורוח תבוכתך
 נכבדות מדוכרכך. שרתי במעלות הלא רבות כמות עשו חיל
 אחת הנה ואחת הנה אבל את כלולה בכל עליית על כלכה
 פאלך כגדוד לא יחסר המצב. הנה היום הניעוני רעיוני
 המועצות התאוקה והרטון לבוא להשתקנות פתח אהלה אמתני
 אזי כלבו כמה אשחרך כמה אקדמה פניך הלא כנעיונות
 עהלה מעין השואלים תפלה למשה הרב הדיאניו זנל תפלה
 מראה עומור לתורה ודני ליום כורא המלבן עונות ישראל
 ראיה

2
 Ne si marauigli V. S. se tutte le parole non respon-
 deranno così a ponto a ponto col suo originale ; es-
 sendo cosa difficilissima , e forse impossibile , che li
 versi in rima , transportati d'vno Idioma in vn'al-
 tro , pur in versi , e in rima , possino così affatto in-
 sieme pareggiare : ma assai bastarà , se le sententie
 tutte , e le parole ancora , da poche in poi , pareg-
 giaranno insieme fidelmente . Accetti adunque
 V. S. con la solita gratitudine dell'animo suo il pic-
 ciol dono , quale da me , con riuerenza , & humiltà
 segli porge ; con patto però , che quando serà tem-
 po (poi che'l valore della virtù vostra v'ha seruata à
 miglior fortuna) li piacci , che gliene senti can-
 tare qualche verso . Viuete felice , che Iddio sia
 con vuoi , e vi contenti , secondo il vostro desiderio .

Seruator Lazaro Hebreo , da Viterbo

ראיה לך ולרומות לך עלמות אהבך מתעורות בדומה
 כמען . ואם דעת היות מן הכמע ינא מספל מצבי דבר
 מתקן חזק והטן לסעמידו ברכה אל ביתך אמרת מן חנוכה
 נא אל חור פניך זה פתוחה ויתמלא כלו אורה ואם מעבר הוא
 כי המרבה והמאפי' יענה לדנון על מוכח כבוד שמך ופרשת
 כנפיך כפי החסידה כיום כפרת פשע להאיר אל עבר
 עיני בניעמות קולך וכל המון סבולותיך אולם פטרה וברקת
 ימרו ופכחורנה ותהלות ה' ימרו .

• באמת חשובת	• בחמה מאירה
• כלכנה לבנה	• עמרת הבנות
• חנה לך כרכה	• כהיום שלוחת
• הוא ספר מספר	• בשפר הבינות
• בניעמות ירובין	• אכירי אמרו
• ודוי גם תפלת	• לכפר מצפונות
• פתחנו בנילך	• ירונו בקולך
• עם נכל וכבוד	• ערבות משתנות
• משת חיל סגלות	• כאחת כלולות
• עם מתק חמרת	• ושירים ורגנות

חעבר הנרצע אליעזר מצליח כהן יצו מבי תרצ

AL MOLTO ECCELLEN.
M. Lazaro da Viterbo, mio
offeruandissimo.

^{tto}
Il Cau.

*C*OME l'alma conoschi il suo fattore,
E delle colpe sue chiegga perdono;
E come intende quel perfetto dono,
L'ebbe da lui per singolar'amore.

Come si purghi, e laui il proprio errore,
E s'auicini a quell'eterno Trono,
Que mai sempre intesi, e presti sono
Mille spiriti eletti a tutte l'hore.

Come si scaldi vn cor di freddo ghiaccio,
E la mente s'inalzi al sommo bene,
Per schifar del nemico inganno, e rete.

Come ritorni al suo Signor'in braccio,
E s'assicuri dell'eterne pene,
Saprà chi legge, quel che voi scriuete.

H
 EMPIO d' ogni Orator fin' e desio
 Di chi pietà ricerca, e gratie tante,
 Fonte di vita benedetto, e pio.

*Vengo hoggi humil col cor, dentro fremante,
 Sò che'l mio riuo, e breue stilla al Gange,
 Al gran fiume di quei che furo auante.*

*Con viso chiuo, il corpo steso piange,
 Senza vigor, e'l cor diretto in tutto.
 Forse perdoni Iddio, si strugge & ange!*

*Contrito, afflitto, macro, e in viso asciutto,
 Alto tremando, & ho sicuro molto,
 Fronte impudica, è di Can viso brutto.*

*Surgomi con preghier, pouero, e stolto,
 Ma per doppia cagion, l'alma diffida
 In arido deserto, on'io son colto.*

*Pe'l santo alto tuo nome, ò luce fida,
 E per lo basso mio stato di terra,
 Ch'in tenebre ne vâ, senz'altra guida.*

Scruio

השואלים תכלית חפץ
 כל כבקש חסד ורחמים
 ומעין ברכתך חיים יפיץ!
 היום מך ומעי הומים
 יודע בי כי דלת לגיחון
 מוצא מימי אל נחל קדומים!
 על פנים שח על גחון
 בבניעות חיל ושבירות הלב
 אולי תכפר אל אולי תחוק!
 רחת ומיעוט חלב
 בחלחול רב ובטוח אני
 כי מצח זונה לי ופני כלב!
 בתחנה סבל עני
 ונשמת לשתים תבהל
 במדבר צמאון מקום שכני!
 עוצם שם קדשך אור כי יהל
 על נמיכות ערכי שהוא אפר
 הולך בחושך ואין מנהל!

ואכתוב

מעון

כאתי

מתנפל

בבעת

ואקום

על

ונשמת לשתים תבהל
 במדבר צמאון מקום שכני!
 עוצם שם קדשך אור כי יהל
 על נמיכות ערכי שהוא אפר
 הולך בחושך ואין מנהל!

Scrino in carta, e nel cor, che chiude e ferra,
Di molte colpe mie, picciola parte,
E l' alte lodi tue, spiega è differra.

Ma con timor m'appresso à ricordarte,
E qual cera il mio cor si sface è strugge.
Che l' error mio, non ha termini in parte.

Ah trisl' alma, ch' a torto grida, è rugge.
Del corpo, & ei con lei v' a combattendo.
Nel gran giudicio, ch' ambedue distrugge.

Non pensor prima mai, che non volendo.
Ch' al fin la vita, ver me fia con lai,
Sotto tempo, fortuna, e caso horrendo.

Anima inpria che'l mal ne giunga, e guai,
Torna pentita, e scampa fuor dal suolo.
Mifero done ancor' errando stai.

Anima i remi tuoi, son fraude e dolo.
E v' archi vn mar, d' amara acqua, è d' orgoglio,
E l' Angelo di Dio, sententia il nolo.

Alma

ואכתוב על לבב גם על כפר
מחב עונותי מעט מזער
מחב תהלתך אמרי שפר:
במזא אתקרב אל שער
זכרה ולבי כדונג ימס
כי רב מדוי לנבול לא ישוער:
לנפש על גוף תועק חמס
וגוף בנפש מריב ונלחם
יום תת הדין והייתם לכם:
זכרו מראש כי על ברחם
סוף החיים רמה ותולעה
עת ופגע יקרום וגם לחם
פן תרביקני הרעה
נפשי
שובי שובה מלטי מתוך
שרה חרם אשר את בו תועה:
נפשי
משומיך מרמה ותוך
ומעברך בים הם מי מרים
ומלאך בשפתו דינך יחתוך:
נפשי

Alma se post'hai nido in alto scoglio,
Qual Capria corri in van segui le peste,
Qual chi tramonti, chiama il suo cordoglio.

Se preda sei da luogo alto, e celeste,
E son com'ombra i tuoi fugaci giorni,
Perche t'affondi in la corporea veste?

Sei peregrina in terra, aceto t'adorni,
Tuo velo à servir Dio, e ber sue acque,
Con l'urna piena, dunque a' lui si torni.

Si grande, e viui l'huomo, e da che nacque,
Appo'l gran Creator del tutto vi ombra,
E tutti con pietà, nutrir gli piacque.

Alma, fin che'l Cortil di fuor s'ingombra,
A che animantata, in le sue stanze entrare,
Non spera per viltà, che'l cor t'adombra.

Anima eleua il cor, tempo è di fare,
Che non sudin' in vano i moti varij,
L'ale del mio desir sparse à volare.

O furia

שְׁמַת בְּצוּרִים בְּצוּרִים
קָנָךְ וּמְרוֹצְתְךָ נִם בְּצִבְיָה
רוֹדְפָת רִיק בְּקוֹדָא בְּהָרִים :

אִם אַת מְמָרוֹם בְּשִׁבּוּיָה
וּכְצִל עוֹבֵד מְסַפֵּר יָמֵי חֶלְדָּךְ
מָה זֶה תִּשְׁתַּקְעֵי תוֹךְ גְּבוּיָה :

בְּאֶרֶץ בָּאת לְלוֹשׁ מְדָךְ
לְעֵבוֹד בּו צוֹרֵךְ לְשִׁתּוֹת מִיָּמֶיךָ
שׁוּבֵי אֱלֹהִים אֲדוּעַם מֵלֵאת כְּדָךְ :

אֶף יִגְדֵל אִישׁ יִרְבּוּ יָמָיו
אִין וְאֶפְסָה הוּא לְמוֹל יוֹצֵר
הַכֹּל וּמְכַלְכֵּלִים בְּנִיחוּמָיו :

עַת יִשְׁמַע מִי בְּחִצֵּר
לְמָה תְּהִי עוֹמְיָה מִלְּחִסוֹת
בְּחֶרְרֵי וּדְחָיָה מְקוֹצֵר

תְּנִי לִבְּב עַת לְעִשׂוֹת
פֶּן יִנְעוּ לְרִיק בְּתַנּוּעָתְךָ
בְּנַפְי חֶשְׁקֵי אֱלֹהֵי הַפְּרוּשׁוֹת :

פֶּן

נַפְשִׁי

נַפְשִׁי

לְגוֹר

נַפְשִׁי

נַפְשִׁי

נַפְשִׁי

O furie , ò spirti amari , lor contrarij ,
 Faransi in contra , ò sterperan lor vanni ,
 Corrompendole ancor , come auuersarij .

Alma non sai , com' arder con affanni ,
 Fan l'alma humana , in pene , in ira , in foco ,
 E sospinta in profan , da sacri scanni .

Pensa à l'ultimo segno , anima vn poco ,
 Sappi chi à l'esser tuo , principio ha dato ,
 Ciò più ti suiglia , che chiamar non roco .

Che pensando io , ch'i giorni del tuo stato ,
 Meco , passan in nebbie , e vane schieggie ,
 Corrotto ho le mie vie , da te guidate .

Io mi vergogno , & à chi il tutto regge ,
 Dico mia colpa , e dal dritto sentiero ,
 Torcendo l'error mio , mai si corregge .

Il pregar mio Signor , com'è sincero ,
 Si graue è l'error mio à perdonarsi ,
 Ch' al cor l'ho ligat' hoggi , ancora intiero ,

L'opre

יפגעו מרי נפש אותם
 ימרטו נוצתם או אם לילין
 מחייבים הפסד תכונתם :
 השמעת ביצד צולין
 נשמת אנוש באש אף וחרון
 איד נדחית מקדש למקום חולין :
 שמעי לאות האחרון
 דעי נותן שורש מי איתך
 זה יעידך מקורא בגרון :
 חשבתו אני ימי שבתך
 עמי כלו בחשך והבל
 שחתו דרכי אך לא בלתיך :
 בושתי ולפני כל סיבל
 אומר אגא חטאתי וישר
 העתתי ואגדיל לחבל :
 איד תפלתו תבשר
 הן עוני הוא גדול מנשוא
 גם עוד היום חוד לבבי נקשר :

פן

נפשי

נפשי

כי

לכן

אלהי

ט
L'opre del van desir mio, che gonfiarsi,
Con l'onde sue, pur lodo, e mi compiaccio,
Disegno il bene, e per me non può farsi.

L'abborrito da te, stringo & abbraccio.
E quel che vieti in licito contesto,
Le tue parole intendo, e da me scaccio.

Ene precetti tuoi non son già presto,
Ma qual Scolar, contra al Dottor' audace,
Corre il mio piede al mal ueloce, e desto.

Ch'imi riprende, fuggo, e mi dispiace,
In aspro il viso mio come dur sasso,
Il cor dentro arde come ardente face.

Io sò Signor mia colpa, e mai son lasso
Di mentir, di rubbar, di parlar male,
E fò ch'ognun uien dietro al mio mal passo.

Il dir de i Correttor, fò rotto e frate,
Son empio, adulator, pieu di lussuria,
Et à peccati l'accompagno eguale.

א ב ב י Sempre

פעולות יצרי הרע בשוא

יתגליו אני אשכחם

אדמה אל טוב ולא אוכל עשה

שנואים לד לי אקחם

אשר אסרת אותו אטיר

ודבריה אשמעו אשכחם :

במצותיך לא אהיר

אבל כמו תלמיד על רב חלק

ודגלי לרעה רעים מיר :

מוסר מנגדי אסלק

ואת פני כחלמיש שמת

לפי חס בקרבו באש דולק :

הן אדע כי אשמת

בנדתי נולתי ואדבר

דופי וגם הרע הרעותי :

מוכיחים עוד אשבר

נדתי גייתי וגם חנופה

אל חטאים רבים הן אחבר :

טעתי

הן

וכל

גם

ודבר

אלהי

ויכוח

*Sempre erro, & son in mondo, e con gran fatica,
A carra il Genio rio, m'empie il cor tutto,
Et ogni mia parola è falsa e spuria.*

*Ribellar, e schernir son bene instrutto,
E consumo il mio ben, falso giurando,
Grand'è'l debito mio, senz'alcun frutto.*

*Come inimico in infinito errando,
Tort'ho le strade mie, dur'in ceruice,
E com'empio à disfar vò pur cercando.*

*Son d'immonditia già vaso infelice,
Lasciando i tuoi precetti, nome e regno,
Com'huom che l'alma sua rapir gli lice.*

*E per vso opro il mal, nel popul degno,
E non m'accorgo lasso, s'io profano,
Tua legge, ò rompa di tua vigna il segno.*

*L'occasion per tutto cerco in sano,
E la tentation sieglia al peccato,
Notte, e di feco e'l cor, l'occhio, e la mano.*

ב ב ב ב il cor

טמאתי ובסופה
מרכבות יצד הרע בלבבי
בזבתי ובכחש אניד שפה :

לצתי
מדתי ולכלות טובי
נאצתי נשבעתי שוא ושקר
סדתי עויתי לכן רב חובי :

פשעתי
צדדתי עד אין חקר
קלקלתי דרכי קשיתי עורף
רשעתי שחתי עד לבקר :

נס
תעבתי עצמי ככלי גרף
עובתי מצותיך ושמוך
ומלכותך באיש נפש טורף :

ורע
דרד הרגל תוך עמך
אעש ולא ארניש אם אחלל
דתך או אפרוץ גרד ברמך :

ובכל
מקום תואנה אתבולל
נס במסכי סרסורי חטאת
עיני ולבוי שם וזמס וליל :

פ

*Il cor mio pensa ogni tempo honorato
Disurar me, da la tua faccia vera,
Con dixerfi pensier, dal dritto stato.*

*Dura Isola, alma mia, mattina e sera.
E monti erti gridando, ascendi, e monta,
Vergine sconsolata, in vesta nera,*

*Che'l mio Censor qual'usuraro ponta,
De la mia pueritia, i giorni gai,
E di mia gionentù numera e conta.*

*Deh tristo anima mia, quando verrai
Al Signor in giuditio à tal trascorso,
Che dirai tu? o che auantaggio barai?*

*Che strugge l'ira sua, la carne e'l dorso,
Deh dimmi s'haurai ingegno à fuggir quella.
Qual fu à celar il mal oprar incorso?*

*Quando à priuarti d'ogni cosa bella,
E d'ogni ornato, tue virtù s'unirno
Per imolar à i demoni, ombra filla.*

בכל עת נכבד לבי נטה
להפסיק רבוקה מני אלי
במחשבות נכריות השטה :

נפשי אל אי נגזר עלי
ונשכיטה אל הר עז וקשה
וכבתולה חגורת שק אלי

שר ממונה עלי כנושה
על ימי נעורי ידו'ש חשבון
גם על בחורותי לא יחשה :

נפשו בבוא לפני רבון
העולמים כל מעשי אלה
מה תעני מה תשימי קלבון :

זעמו עד בשר יכלה
התמצאי כח להניצל
באשר מצאת ברע להפלא :

נערו יחדו להתניצל
כחותך עדיים ובתריהן
לזבח לשדים שהם כצל :

מן

לכן

בי

אודה

כנא

יום

*Le cose più care in te perirno,
A luoco immondo, trascinate l'hanno,
Qui le lor caste mamme espresse girno.*

*Signor li miei trauagli, pien d'affanno,
Han girato, e coperto, il capo mio.
E qual ecclisse, l'occhi ombrati m'hanno.*

*Es per pazzia del mio principio rio,
Tornare à quella via non hò saputo,
Che dignaste mostrarne, ò Santo I D D I O.*

*Ingenocchion dimando il tuo aiuto,
A liberar quest' alma stanca, e satia,
Com' hai promesso, al di magno, e temuto.*

*Manda hor Michel, ch'in me, l'acque di gratia
Sparga, e torn'io à veder tua dolce essenza,
Lasso, se'l penso men, me n'empj e satia.*

*Se per pianger perdoni, & hai clemenza,
Ecco ch'io piango in loco occulto, e cauo,
Com' huom per huom, si duol senza prudenza.*

ד ב א Se per

והטובות גם יקחת מהן
למקום וסת ומימאה נגרות
שמה עסו דדי בתוליהן :

של עירם כרוב צרות
אפפני וצפו על ראשי
חשכו עיני כח שכה מאורות :

ומסבלות כתחקה על שרשי
הן לא ארע אופן החזרה
לדרך היראת או קדושי

אקוד אשאל ממך עזרה
הוסף שנית לקנות את נפש זאת
כהבטחת עם זו ליום נורא :

נא מיכאל לי להזות
מימי חסד ושוב נאלח
אחר יאוש נועמד לחזות :

בבכי וביעקה חסרה
אבכה במסתרים גם אקוץ
קנית אדם לנגר לא יצלה :

אם

והטובות

דבונו

ומסבלות

אכרע

ושלח

ואם

21
Se per pregar io nel pregar m'aggravo,
Parando il sacrificio del mio dire,
Su l'ara e del peccato temo, e pavo.

Se cor contrito ottien, 'ecco perire
Lo spirito, e'l cor già liquefatto e l'ento.
Mentre conta l'iniquo suo fallire.

Se penitentia vale, ecco io mi pento,
Gridando ohime, con batter palma à palma,
E pelarme per doglia, il capo, e'l mento.

Torno e confesso la mia graue salma,
Chiedo alle porte di pietà perdono
Con tutto il cor, gratia impetrando all'alma.

Aiutami da chi fuiato sono,
E dirizza l'alma mia à solco dritto,
Sempre qual arator perfetto, e bono.

L'alto tuo lume, non li sia interditto,
Ne più celato, e sgraua ogni suo peso,
Dacci pene infernal, del gran conflitto.

Perdon

22
בְּתַפְּלָה הִגַּנִּי מִתַּחֲנוּן
קָרַבְנֵי אִמְרֵי אֶעְרֹךְ עַל נַגַּן
מִזְבְּחֵי זֶה וְעַל חַטָּא אֲתֵאוּנָן

בְּשֹׁבֵר לִבְבִי הִזְיִיתִמוּנָן
לִבִּי וְגַם רוּחֵי עַת יִפְרֹט
אֲשֶׁר הוּוִיד וְאֵת אֲשֶׁר שָׁנָן :

בְּתִשׁוּבָה הִגַּנִּי מִתַּחֲרֹט
אוֹמֵר אוֹי לִי וְעַל יַרְךָ סוֹפֵק
וְכַף אֵל כֶּף וּשְׁעָרֵי אִמְרֹט :

וּמִתְּוִדָה אַחַר דוֹפֵק
דְּלִתִּיה רַחֲמִים וּסְלִיחָה דוֹרֵשׁ
בְּכֹל לִבְבִי אוֹלֵי רִצּוֹן יִפְקוּ :

אֵל מְדִיחֵי לְגִרְשׁ עֲזָרְנִי
וְלִבְיוֹן אֵת נַפְשִׁי לְתַלְמִיָּה
לְבַקְרִים כְּבַבְקָר חוֹרֵשׁ :

שִׁבְיִנְתָּךְ בְּכַוּוּמִיָּה וְאוֹר
לֹא חוֹסִיף מִמֶּנִּי לְהַסְתֵּר
וְלֹא תִכְרַת הוּא מֵעַמִּיָּה :

כלח

71
Perdon perdon, per quel ch'io t'habbi offeso,
Del santo di Iacob, ch'io son sommerso,
E serua anco'l tuo seruo, al ben difeso.

Ch'alletto stato son da cor peruerso,
Non per spiaceri, ma l'aspide occulto,
Opra l'inganno suo torto, e trauerso.

Per l'error ch'in pensier Signor ho sculto,
Ho preparato in carta, & in parola
Vittime sacre, al tuo sacrato culto.

Dal nome di tua essenza, vnica, e sola,
Comincio, ordino, & orno il mio poema,
Ne tua necessità, si nega ò inuola.

Da quella intendo, e pigli il mio gran thema,
Che sei semplice e sol, ne in te si troua
Principio, ò senso, ò parte alcuna estrema.

Ne l'epiteto in te, cos'altra innoua,
E con l'alto saper tuo senza pari,
Creasti il moudo, & ogni cosa noua.

L'Angeli

סלח אלו החר החר
מחול מחול נא קרוש יעקב
ועבדך גם לטובה הוחר :

השי אני ולב עקוב
אך לא להכעיסך נתבונתי
שאוד שבעסה עקוב יעקב :

של עולם התבוננתי
על חטא המחשבה עוד ליחר
שלמי תודה בספר בוננתי :

עצמותך המתאחד
אחחיל אכתיר סדר מהללי
וחיוב יחודך לא אבחר :

מנו אקח במלולי
כי אין לך שני ולא שנוי
ראשית והדרכה וחוש בכלי :

בא זכרך יום בפנוי
לא לתואר נוסף ובחבכתך
בראת מאין עולם בנוי :

סלח

לבי

רבנו

ומשם

אכין

ואם

בי

*Gl' Angeli eccelsi tuoi familiari
Con santa lode, tuo nome essaltando,
Nell' alto regno tuo, son primi e chiari.*

*Compresi in dieci gradi, e ben pensando,
Altro non son, che semplice intellitto,
Eterni sempre, senz' andar mancando.*

*L' ammirande tue lodi, al tuo conspetto,
Cantan mai sempre, e te vede lor luce,
Del mental' occhio, e san' esser tuo effetto.*

*Di quei per giudicar mandi alto duce,
Il mondo tutto, & ogni tuo creato,
Cimben, chi mal, tuo detto al fin conduce.*

*Di te che sempre sei, farai, sei stato,
Chi non ha a timor? e in ogni passo,
Congran stupor d'ognun, farai lodato.*

*Di bellezza, di fausto, e dolce spasso
Empien tuoi serui, e luce jon gradita,
E nutrimento al cor' afflutto e lasso.*

Questi

מלאכים משדתי ביהך
בקדושה ובטהרה כסגולים
יושבין ראשונה מול מלכותך

עשרהם וכללים
ומציאותם שכל פשוט וחד
ועד עלם נצח אינם כלים :

בנוראות עורך
שירות ותושבחות והם באור
ובעז מדע כל אחר יחוק :

שלוחים לך אדיר נאור
לדין עלם ומשפט כל ברה
אשר תכרד גם אשר תאור :

רוח יקיה ויהיה
כי לא יראה ובכל מצעד
לך יתמה ויהי הודיה :

נועם עם שישון נועד
שם עם אלה ואור לכל עובר
ותת להם לבב אנושי סעד :

עם

ובמדרגות

ומתמידים

מהם

לבן

ליופי

Questi seguita poi turba infinita
D'humani spirti, e dilà volan tutti,
Iui tornan a' sorte alla partita.

A l'opre lor, qui troueran per frutti,
Tesor di vita, e salute, e souente
Cumuli oscuri di ben priui e brutti.

L'alti corpi celesti, nostra mente
Empien con lor, grandezza di stupore
Di corpo e di so stanza trasparente.

Figura han circolar, e co'l splendente
Dell'alma san tua gloria, e con gl'effetti,
Haranno l'opre del tuo gran valore.

In varie spetie, & vniti intelletti,
Seguita ognun sua via, con gran prudenza,
Dal dolce amato lor tratti, & alletti.

L'infinit' arte e tua gran prouidenza,
Chi potrà dir Signor, quand' a vn fin solo,
Accordi ogni lor moto, e differenza.

La

אדונייהם חיל כבוד
של נשמות משכ העופנה
ושם תשובנה אל מקום זכר:
לפעלים שם תמצאנה
אוצרות ישע ונגיז חיים
אוצרות חושך והעדר עדינה:

הנפים השמימיים
המבהילים נפש בנאותם
נשמתם טהור ובעצם נקיים:
כדוד להם ובנפשותם
מכירים יקרד ומעירים
פלאי מעשיך בהנעתם:

מינות מתוחדים
כל אחד לעצמו וכפלהך
מתחייב אל חשקם בנפרדים:

צודי מי יחזה גדלהך
בכוננה כלם עם הפכהם
ליצד תכלית אחת עם רוב חילהך:

ולאחד

עם

וכן

אחר

דמות

ולצורות

לכן

La lor proportion vnisce à volo
Co'l diametro longo il corpo magno,
Que spanenta di Geometri il stolo.

L'epiciclo à l'eccentrico compagno
I varij Poli, e l'altre cose belle
D'alta scienza, e non opra da ragno.

In questi fissi le lucenti stelle
Con lor proprietà stati, & aspetti,
E la reflexion de lor fiammelle.

Ecco il Sole, e la Luna in via esperti
A girar sempre sopra ogni sapere,
Al variar de tempi segni certi.

Poi la materia, il ciel con suo piacere
Fa ch' à riceuer quella attà diuenti
Le quattro forme, e sue qualità vere.

Queste son prime forme, & elementi
Di ciò che nasce, ò more sotto il cielo
Vniti, e misti cò temperamenti.

א נ C י Forma

נקשרים בערכיהם
על ארך קוטרם גודל גופם
המבעית במדידה מבין בהם
הקף אשר בהקפם
צאת המרכו חלוף הקוטבים
המפליגים חכמה בצרופם :

המון הזוכבים
וסדרי מצבם וסגולתם
ושוב נצוציהם מתערבים :
ירח על מסלותם
מתעגלים ועלמו בינה
לאות ולמועדים בתקופתם :

חומר אשר בהבנה
נקנית מהגלגל קבל צורות
ארבע ואכיות הם למנה :
הן היסודות גם יצרות
הדוחות נפסדות בשפלים
בערוב ובמזג מתחברות :

ובמזג

ולאחר

גלגל

ובנכותם

שמש

אחר

הן

*Forma lor quantitate giust'a pelo
Inanimato pianta animal'huomo,
Ma terminati ben tra'l caldo e'l gelo.*

*Et per che ogni composto è frate, e domo,
E l'indiuideo per se poco dura
Ciascun passando qual caduco pomo.*

*Quinci ben prouedeo l'alma natura
Succedendo in le specie restorarlo
Poi ch'a durar la via, non fù sicura.*

*Il saper tuo Signor, chi mai negarlo
Potrà ch'à darli termine non lice,
O l'esser tuo santissimo occultarlo?*

*Fatti hai nostra materia fuscitrice
D'anima rationale, e d'intelletto
Imisto, ma di lui albergatrice.*

*Da lui vien quella luce, che fa retto
Mio piede alle tue vie attento, e bono:
Dunque simil non hai Signor perfetto.*

וכמויות
נלקחים שקולים
דומם צומח וחי ומדבר
היוצאים מהם ומובילים ;

ולחיותו
נתן כל מתחבר
ואי אפשר השארו בפרט
אבל כדון בני חלוקה עובר

הסכים
הטבע בסדר נחרט
וחחר חלילה נמשך במין
אחר שדרך הקיום ירט ;

לכן
אלהי מי לא יאמין
בחקמתך כי אין להקץ וגבול
ומציאותך קדוש מי זה יטמין ;

שמת
אל יוצר חומר בבית קבול
וקולט נפש מעצם שבלי
בלי ערוב והוא להבית זבול ;

ממנה
המשלים נר לרגלי
על פעלך לדרכים לדעה
ואס דמיון משוה אין לך אצלי ;

*Forma lor quantitate giust'a pelo
Inanimato pianta animal'huomo,
Ma terminati ben tra'l caldo e'l gelo.*

*Et per che ogni composto è frate, e domo,
E l'indiuideo per se poco dura
Ciascun passando qual caduco pomo.*

*Quinci ben prouedeo l'alma natura
Succedendo in le specie restorarlo
Poi ch'a durar la via, non fu sicura.*

*Il saper tuo Signor, chi mai negarlo
Potrà ch'à darli termine non lice,
O l'esser tuo santissimo occultarlo?*

*Fatti'hai nostra materia suscitricice
D'anima rationale, e d'intelletto
Imisto, ma di lui albergatrice.*

*Da lui vien quella luce, che fa retto
Mio piede alle tue vie attento, e bono:
Dunque simil non hai Signor perfetto.*

וכמויות
גלקחים שקולים
דומם צומח וחי ומדבר
היוצאים מהם ומוגבלים |

ולהיותו
נתן כל מתחבר
ואי אפשר השארו בפרט
אבל ברין בני חלוף עובר

הסכים
הטבע בסדר נחרט
וחור חלילה נמשך במין
אחר שרדך הקיום ירט :

לכן
אלהי מי לא יאמין
בחקמתך כי אין לה קץ וגבול
ומציאותך קדוש מזה יטמין |

שמת
אל יוצר חומר בבית קבול
וקולט נפש מעצם שכלי
בלוערוב והוא לה בית זכור :

ממנה
המשלים נר לרגלי
על פעלך לדרכים לרעה
ואסדמיון משה אין לך אצלי :
לכי.

י

*Quest'è giorno cor mio d'horribil suono
Cor mio, ah figliuol vano, ah figliuol tristo,
Che da d'infamia pena, e non perdono.*

*Esì d'honor disprezzi il vero acquisto
Per il velen di neghittosa vita,
Scrivi à tuo libro pur ch'ancor sia visto.*

*È questa mia dottrina così ordita,
Principio è de sue lodi, ne potrete
Dir l'alta gloria sua hauer finita.*

*Signor del mondo à te drizzo con sete
Lo spirito, e l'alma, e pien d'affetto il core
Ligato quasi yn bù con fune, ò rete.*

*Esì t'è grato, e piace alto Signore
Tua verga d'or mi porgi con baldanza
Co'l nome tuo mio bon procuratore?*

*È come seruo in te post' hò speranza
A te l'occhio alzo sempre, e t'verso santo
Canto, riponi in Dio la tua fidanza.*

2 3 C 3 L'ombra

לבי

לְבִי יָסֵם זֶה יוֹם הַרְעָה
אֶזְעַק רוּי מְשׁוּלַח הוּי בֶן מִבֵּישׁ
מִלְקִין עַל לֹא טוֹבָה הַשְּׁמוּעָה :
אִם תְּבוּהָ קִנְיִן רֵאמוֹת נְבוֹשׁ
לְתַת רוּשׁ הַרְשׁוּל מִלּוֹ יִקְרָה
כְּהוֹב אֶפְנֵקְסָד דִּין עֶסְקָ בֵּישׁ :

והכמות

סְדְרֵי זֶה הַנְּעִרָה
רֵאשֵׁי הַהֲלוֹת הֵן וְאֵל תֵּאמֶר
סִימְתַנְהוּ תוֹשֵׁב בְּחַתִּיחַ דְּמִרְדָּה :

רבנו

שֶׁל עוֹלָם רוּחֵי הַמֶּר
אֶכֶּן וְגַשְׁמֵתִי עוֹד אִישׁוֹר
וְכֵן לְבִי הֵלֵךְ כְּתֵא מִכְּמֶר :

אם

טוֹב בְּעֵינֶיךָ וְאִם כִּשְׁר
הוֹשֵׁט נֹא לִי שְׂרָבִישׁ זֶה בִּיד
מִלִּיץ יוֹשֵׁר וּבִשְׂמֵךְ אֶתְאִשֵׁר :

וכמו

עֶבֶד בֶּן אֶחָסָה בְּךָ
אִשָּׂא עֵינַי תָּמִיד לְךָ כְּאִמּוֹר
הַשְּׁלֵךְ עַל יְיָ יְהִבֶה :

ובצל

3
L'ombra della tua man per ogni canto
Sia mia custodia, e'l tuo vessillo amore,
E l'opra tua favor m'è gratia, e manto.

Tràhe di trauaglio fuer la pien d'errore
Anima mia pentita, trista, e satia.
Di mia stoltitia ingrata al suo fattore.

Che per pietà'l cor mio pien hai di gratia
E di me vede, ma qual prima in volto
Appar ne più ne men con sua disgratia.

Deh Signor fà che successo da stolto
Non succeda al tuo seruo, e vogli amarlo,
E da graue sentenza sia assolto.

E l'opre mie non le rodi mai tarlo,
E gratia pioua giù d'ogni pianeta
D'ogni Ciel, d'ogni segno à consolarlo.

E manda al Popul tuo quel gran Profeta
Predichi a' figli, il Redentor ne viene
A congregarli, e farli gente lieta.

7 2 C 4 De

ובצל ידך נא שימני שמור
כי מסלהך ודגלך אהבה
ופעלך עלי חסד נמור :

הצילה מטרוף השונבב
נפשי כי נחמתי אחרי שובי
מסבלותי וכפירת השונה :

חסדים חננת את לבי
ורחמים וכאו מראהו רע
ולא נודע כי באו אל קרבי :

אנא אלהו אל נא יארע
לי בגלל זה במקרה הבסיל
חמול עלי וגוד דיני קרע :

ומעשי לא יאכלם חסיל
הורד נתיבות מחדרי תימן
ברכות שמים מכימה ובסיל :

ושלח לעמך ציר נאמן
יבשר לבנים ביאת נואל
ויקבץ לעיני עם לא אלמן :

ובנימוסי

Ne me macchi mai stil de peccatori,
E de chi è morto per santificarte
Le cenere ricorda, e lor arene.

E come ci portaste in quella parte
Con l'ali tue à darui eletta fede
Aiutan' hoggi in strada d'adorarte.

Noni instramenti l'alma mia richiede
Acciò ti serui, e torni à te pentita
Nascosa al mal di sia per tua mer. ede.

Creasti me per tua gratia infinita,
E manco al douer mio qual huom mendico
L'arte è assai longa, e breue è nostra vita.

Deh salua me da vergognoso intrico
Nella breue mia vita vana e stanca,
Ne mi tentar Signor, ch'io te'l supplico,

Ben che'l domandi di scienza manca
Quest'alma mia con l'occhi pien di pianto
Laua la macchia mia, e'l rosso imbianca

Meutre

ובנימוסי חוטאים לא אתנהל
זהמתים עד סוד אלהותך
את עפרם לזכור אל נא הואל:

וכאו נשאתנו על אברתך
בתוך לנו אכונה נבחרת
קעריני היום בנתיבתך:

וחדש לנפשי כלי שרת
לעבוד לך ולשוב בתשובה
להיות אז כיום רע נסתרת

פי חסד בראתני ונדבה
ואנרע מחקי כדל אביון
היום קצור ומלאכה כרובה:

פרני בחרפה ובזיון
בימי רבלי ויהר מדמה
אל תביאני לידי נסיון

ונם כי תשאל ולא מהבמה
נשמתי זאה ובדכעני עיני
כראיה שני הלבן וסד בתמה:

עת

*Mentre il mio don mi passa innanzi alquanto,
E la mia oration da terra s'ode,
Con pietà, con perdon, piglia'l mio canto.*

*Nella tua legge di mirabil lode,
Rè mio sia'l mio consiglio, e di bon core
il seme mio ti serua, e senza frode.*

*Ne mai li manchi ò viuo mio Pastore,
Vitto, e vestito, e sapere, e scienza,
Et abbracci io'l mio quarto successore.*

*Per Israel che piange à penitenza
Empite di pietade, e basti bormai
Tua casa empin d'offerte in tua presenza.*

*E sì'l merto de figli poco fai,
Unisci seco i meriti paterni,
Che'l nome tuo potente aperto l'hai.*

*E così tutti i cuori, e membri interni
Te crederanno da l'Orto à l'Occaso,
Gratioso Signor de beni eterni.*

Dell'error

מנחת תעבוד על פני
ראמתי תצפצף מעפר
רחם ושא וקבל הנני :

מלכי מלכי ישראל
הראני נפל אות ואת זרעי
ועבדך בלב טוב משור פר :

יחס מהם אל חי רועי
מוח ולבוש וחכמה ועין
וילד על ברכי דוד רביעי :

ישדאל עת וכביון
המלא רחמים ותאמר די
ובאו מדשן ביתך יהיון :

זכות בניס אינו כדאי
צדף נא עמהם זכות אבות
נגלית אז אליהם באל שדי :

יאמינו הלבוות
במזרח שמש ועד מבוא
כך צור עולמים חונן טובות :

וישוב

עת

ובתורתך

ולא

ולשבי

ואם

וככן

Mentre il mio don mi passa innanzi alquanto,
E la mia oration da terra s'ode,
Con pietà, con perdon, piglia'l mio canto.

Nella tua legge di mirabil lode,
Rè mio fia'l mio consiglio, e di bon core
il seme mio ti serua, e senza frode.

Ne mai li manchi ò viuo mio Pastore,
Vitto, e vestito, e sapere, e scienza,
Et abbracci io'l mio quarto successore.

Per Israel che piange à penitenza
Empite di pietade, e basti hormai
Tua casa empin d'offerte in tua presenza.

■ s'l merto de figli poco fai,
Vnisci seco i meriti paterni,
Che'l nome tuo potente aperto l'hai.

E così tutti i cuori, e membri interni
Te crederanno da l'Orto à l'Occaso,
Gratioso Signor de beni eterni.

Dell'error

מִנְחָתִי תַעֲבֹד עַל פְּנֵי
וְאִמְרָתִי תִצְפָּץ מִעֵפֶר
רַחֵם וְשֵׂא וְקַבֵּל הַגִּיּוֹנִי :

וּבַתּוֹרַתְךָ מַלְכֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
הִדְאֵנִי נִפְלְאוֹת וְאֵת זֵרְעִי
יַעֲבֹדוּךָ בְּלֵב טוֹב מִשׁוֹר פֶּר :

יִחַסֵּר מִדָּם אֵל חַי רוּעִי
מִזֶּחַ וּלְבוֹשׁ יִחַכְמֶה וְעֵינָיו
וְיִלְד עַל בְּדָכֵי רוּד רַבִּיעִי :

יִשְׂרָאֵל עַת יִכְבִּיּוֹן
הַמְלֵא רַחֲמִים וְתִאֲמַר רִי
וּבָאוּ מִדְּשֵׁן בֵּיתְךָ יְרוּיָן :

זְכוֹת בְּנִים אֵינוּ כְּדָאֵי
צִדְקָה נֵא עֲמָדָם זְכוֹת אֲבוֹת
נִגְלִית אֵז אֱלֹהִים בְּאֵל שְׂדֵי :

יִאֲמֵנו הַלְבָבוֹת
כְּמִזְרַח שֶׁמֶשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ
בְּךָ צוֹר עוֹלָמִים חוֹנֵן טוֹבוֹת :

וישוב

ולא

ולשבי

ואם

ויכבן

*Dell'error suo ciascun ben persuaso ,
Che torni à te Signor pietoso aspetta ,
Che vedi il cuor d'ogni huom dentro al suo vaso .*

*Qual vengo hoggi io con mille canti in fretta
Chiedendo à te perdon viuo , e leale ,
Temendo l'ira tua più che facta .*

*Temo questo mio genio che mi assale
Come torrenie turbido , e sonante ,
Ne può chetarsi , e' mio pregar non vale .*

*M'hà consumato in fin' à l'alma auante ,
E sta qual'Orsa al guado ascosa , & erta
E tutti miei pensier misura inante .*

*Salua hoggi l'alma mia mentre l'offerta
Ornata , e vera , e più cara ch'argento
Con vera fede io t'offerisco , e certa .*

*Dì d'afflition di cuor , ne mai più spento
Il mio sol sia , e la mia luna asperghi
Sette uolte il suo lume in augumento ,*

Dì

וישוב
וַיִּנָּחַם אִישׁ מִחַטָּאוֹ
לִפְנֵיךָ אֵל רַחִים וְהַנֶּחַם
דוֹאֵה לִבְבֵּךְ כָּל אִישׁ וּמִתְכַּבְּאוֹ :

כמוני
הַיָּם בְּאֵלֶיךָ רִנָּה
מִבְּקַשׁ סְלוּיָהּ חַי וְקַיִים
יִרְאֵה זַעֲמַךְ מִבְּדַק שִׁנָּי

ידא
כִּי יַצִּירָהּ נִהַר בְּעֵינַיִם
נִדְחָל מִדָּמָו וְהִשְׁקֵט לֹא יוּכַל
גַּם כִּי אֲרַבָּה תִּחְנוּן בְּחֹל הַיָּם :

אוי
כִּי עַד הַנֶּפֶשׁ אוֹתִי אֵכֵל
וְכַדּוֹב אֹדֵב הוּא לִי בְּמִסְתָּרִים
וְגַם כָּל יַצִּירֵי כִדְרֵי וְכָל :

נאל
נַפְשֵׁי יָם תְּרוֹמָה אֲדִים
קְשׁוּט קוֹשֵׁט נִכְסָף לִי מִכְסָף
אֲמוֹנָה אוֹמֵן אֲכַת אֲכָרִים :

יום
עֲנִי לִי בַתְּעוֹד לֹא יֵאָסֵף
שְׁמֵי שָׁמַי וְגַם יִרְחִי יְהִי נִכּוֹן
אֵל עֵת שִׁבְעָתַיִם אֹדֵם הוֹסֵף :

יום

*Dì di perdon è sempre i me alberghi
Mentre l'offerta pur conduco a fine
Di quest'orar, e come incenso emergi,*

*Dì di speranza à murar le ruine
Delle città di tua prouincia tutta
Et Israel ritorni al suo confine .*

*Di che sete ho di te grande, & asciutta,
E fàch'io ueda, e beui se ti piace
L'aqua del fonte in casa tua condotta .*

*Grida anco à l'alma mia pace pace,
E tua legge intenda io che più che gemme,
E più che l'oro è cara alta, e uerace
Com'ognun canta per Gierusalemme .*

יום
כבוד ל'ולנצח תשבון .
בין כתפי בהביאי קרבן
תפלה זאת וכקטורת תבון :
יום
בטחון אשר תבנה חרבן
ערי אדמתך עד הקצה
וישראל שבים אל ישובן :
יום
לך אצמא ותפילתי רעה
הדאני נא והשקני הלום
מי מעיין אז מביתך יצא :
אמור
גם לנפשי שלום שלום
ובסוד דתך סלה לא אכלם
יקרה היא מפו ויהלום
וכדין מתלין מתלא בירושלם :

Primo: ter

ta l'ordine

galgiardi l'cu Berce

o d.